

Zijne Excellentie
Drs. S.A. Blok
Minister voor Wonen en Rijksdienst
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Inzending via: www.internetconsultatie.nl/wetkwaliteitsborgingvoorhetbouwen

Briefnummer

14/11.278/Rh/mk

Onderwerp

Wet kwaliteitsborging bouw

Den Haag

12 september 2014

Telefoonnummer

070-3490331

E-mail

rijkhoff@vnoncw-mkb.nl

Excellentie,

VNO-NCW en MKB-Nederland maken gaarne gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het voorstel voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Onderstaand treft u onze reactie aan.

Al langere tijd wordt er nagedacht en gewerkt aan het verder verbeteren van de bouwkwaliteit. Het verschijnen van het rapport van de Commissie Fundamentele Verkenning Bouw (Commissie Dekker, 2008) was een belangrijk moment. In dat rapport werden bouwstenen geformuleerd voor een nieuw stelsel van kwaliteitsborging in de bouw. Private partijen zouden in het nieuwe stelsel een prominentere rol moeten gaan spelen. De ondernemingsorganisaties waren destijds positief over de bijdrage van de Commissie Dekker, maar plaatsten toen al enkele kanttekeningen bij o.a. de mogelijke complexiteit van het nieuwe stelsel en het kostenaspect, voor zowel zakelijke opdrachtgevers als ook bedrijven die actief zijn in de 'bouwketen'. Het nu aan de orde zijnde wetsvoorstel bevat duidelijk de sporen van het rapport-Dekker. De genoemde kanttekeningen blijven daarom voor de ondernemingsorganisaties belangrijke toetspunten.

In het nieuwe stelsel treedt een groot aantal actoren op. Naast de opdrachtgever en de (hoofd)aannemer (en in het verlengde daarvan de onderaannemer en de bouwtoeleveranciers) komen we verder tegen: de toelatingsorganisatie, de instrumentbeheerder en de kwaliteitsborger. Maar ook de rijksoverheid (opstellen van AMvB's) en de gemeenten (beoordeling vergunningaanvraag en toetsing gereedmelding) hebben taken. Het wetsvoorstel lijkt het beeld op te roepen alsof er duidelijke schotten tussen de verschillende actoren aanwezig zijn. Zeker voor de

eenvoudige bouwwerken is het heel goed denkbaar dat de rol van de kwaliteitsborger door de aannemer wordt ingevuld. Verder zou het mogelijk moeten zijn dat de aannemer vanuit zijn expertise voor eenvoudige bouwwerken instrumenten ontwikkelt. Op deze punten is zeker efficiëncy-winst te behalen en het is daarom wenselijk dat deze vormen van clustering mogelijk worden en dat er ook voorzieningen worden getroffen om dat te bevorderen.

In de brief over kwaliteitsborging aan de Tweede Kamer (32 757, nr 91) dd 27 november 2013 gaat de minister op blz. 12 nader in op de betaalbaarheid van het systeem. De opmerkingen waren geformuleerd vanuit de veronderstelling dat er eerst een periode met een duaal systeem zou zijn. Het aspect van de betaalbaarheid blijft actueel, ook nu het duale systeem van tafel is en alleen het private spoor wordt uitgewerkt. De uitwerking in het wetsvoorstel versterkt alleen maar de noodzaak om scherp te letten op de betaalbaarheid. Het nieuwe stelsel moet niet leiden tot disproportioneel zware eisen en daardoor tot hoge(re) nalevingskosten en administratieve lasten en duurdere bouwwerken (zowel ten behoeve van zakelijke opdrachtgevers als uitvoerende bedrijven).

Oorspronkelijk zou aan het eind van de duale periode naar de betaalbaarheid worden gekeken en zo nodig zou het stelsel worden aangepast. Dat moment is nu verdwenen. VNO-NCW en MKB-Nederland vinden het van belang dat er tijdig (dwz gedurende de wetsvoorbereiding) inschattingen worden gemaakt van de kosten en vinden dat de optie opgehouden moet worden dat de uitkomsten van de inschattingen aanleiding kunnen zijn om tot bijstelling van het stelsel te komen. Het kan niet zo zijn dat opdrachtgevende en uitvoerende ondernemingen de rekening gepresenteerd krijgen van het nieuwe stelsel.

Het voornemen bestaat om de eerste fase van het nieuwe stelsel te beperken tot de klasse van eenvoudige bouwwerken. De ondernemingsorganisaties pleiten er voor de eerste fase af te ronden met een evaluatie. De uitkomsten van de evaluatie moeten bepalen of het stelsel eventuele aanpassing behoeft alvorens ook andere klasse onder de werkingssfeer van het stelsel te brengen. Bij de evaluatie dient in ieder geval ook te worden gekeken naar de betaalbaarheid van het stelsel.

In paragraaf 4.2 wordt het proces geschetst voor de aanvraag van de omgevingsvergunning. De vergunningaanvrager/opdrachtgever moet een aantal keuzes maken. Het gaat dan over de indeling van het bouwwerk in de passende risicoklasse, over de keuze van een borgingsinstrument en over de keuze van een kwaliteitsborger. Dit lijkt eenvoudig, maar zeker voor de opdrachtgever die eens in de zoveel tijd met het stelsel wordt geconfronteerd (bijvoorbeeld de mkb-ondernemer) is dat niet gemakkelijk. Hoe vindt hij zijn weg in het stelsel? Hoe kan hij tot een verantwoorde keuze komen? In dat verband zou bezien kunnen worden of voor veel voorkomende bouwwerken met standaardmodellen kan worden gewerkt. Verder zou de toelatingsorganisatie faciliteiten kunnen ontwikkelen om de opdrachtgever behulpzaam te zijn bij zijn selectie van instrument en kwaliteitsborger. Een mogelijkheid is ook dat

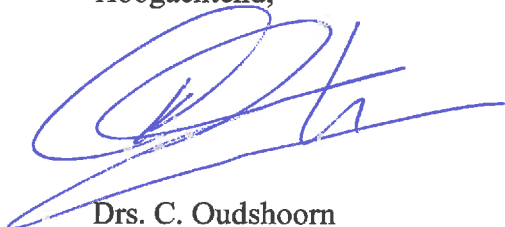
de aannemer (gelet op zijn kennis) meer verantwoordelijk wordt gemaakt voor de keuze van het juiste borgingsinstrument bij het type bouwwerk dat ge-/verbouwd moet worden. Voor eenvoudige bouwwerken zou de instrumentontwikkelaar, de kwaliteitsborger en de aannemer ook moeten kunnen samenvallen. Deze verschillende mogelijkheden zouden nader moeten worden onderzocht. Het moet uiteindelijk gaan om een eenvoudig toepasbaar en kwalitatief robuust systeem, voor alle partijen.

In het voorstel wordt een onderscheid gemaakt tussen zakelijke en niet- zakelijke opdrachtgevers. Het is onduidelijk op basis van welke criteria het onderscheid wordt gemaakt. Sommige zakelijke opdrachtgevers (bijvoorbeeld de mkb-ondernemer die eens in de zoveel tijd een bouwopdracht geeft) zijn in een vergelijkbare positie als de niet-zakelijke opdrachtgevers.

Bijzonder punt van aandacht is het invoeringstraject van het nieuwe stelsel. De invoering moet goed worden voorbereid. Het kan niet zo zijn dat wordt gestart als er sprake is van een nog onvolkomen stelsel, waarbij te weinig marktpartijen aan de nieuwe eisen kunnen voldoen. In die situatie dreigen opdrachtgevers en veel uitvoerende bedrijven de dupe worden. Bij de uitvoerende bedrijven moet gedacht worden aan bedrijven die in alle redelijkheid nog niet in staat zijn geweest om te voldoen aan de nieuwe kwaliteitsborgingseisen (voor veel bedrijven is het nieuwe stelsel nu nog veel te onduidelijk om goed te kunnen anticiperen en daar waar nodig productie-/proceswijzigingen door te voeren).

Tot slot willen VNO-NCW en MKB-Nederland opmerken dat hier sprake is van een belangrijke stelselwijziging waarbij het van groot belang is dat er straks voor de wet en de uitvoeringsregelingen voldoende draagvlak is bij de betrokken partijen. Daar moet de komende tijd nog hard aan worden gewerkt.

Hoogachtend,

Drs. C. Oudshoorn
Directeur Beleid